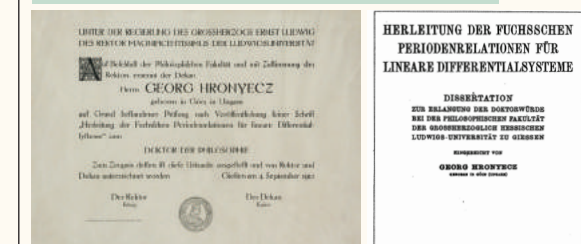

JUR HRONEC (*1881 – †1959)

Nestor* slovenskej matematiky, pedagóg, verejný činiteľ

- 1881, 17. máj Narodil sa v Gočove, dnes okr. Rožňava. Mal štyroch súrodencov. Dvaja bratia prežili. Jeden brat a jedna sestra zomreli v detskom veku.
- 1887 – 1893 Ľudová škola v rodnej obci.
- 1894 – 1902 Evanjelické gymnázium v Rožňave.
- 1902 – 1906 Štúdium matematiky a fyziky na univerzite v sedmohradskom Kluži, dnes Rumunsko.
- 1906 – 1921 Vyučovanie na slávnom kežmarskom Evanjelickom lýceu. Prvý doktorát z filozofie získal v r. 1907 na svojej alma mater v Kluži. Riaditeľ lýcea v rokoch 1919 – 1921.
- 1908 Ročný študijný pobyt na Univerzite v Göttingene, v centre vtedajšej svetovej matematiky.
- 1910 Šesť týždňov na Humboldtovej univerzite v Berlíne. Príprava dizertačnej práce.
- 1912 Druhý doktorát. Obhajoba dizertačnej práce z oblasti Fuchsovej teórie lineárnych diferenciálnych rovníc na Univerzite v Giessene (založená v roku 1607).

- 1914 V auguste krátky pobyt na parížskej Sorbone. V dôsledku vypuknutia 1. svetovej vojny urýchlený nútený návrat do Kežmarku v priebehu ôsmich dní.
- 1917 Svadba s Emou Schusterovou (*1899 – †1935), dcérou svojho bývalého profesora nemčiny na Evanjelickom gymnáziu v Rožňave. V roku 1924 sa im narodila jediná dcéra Zuzana.
- 1923 Docent Univerzity Karlovej v Prahe. 1924 – 1937 profesor Českej vysokej školy technickej v Brne.
- 1928 Člen Učenej spoločnosti Šafárikovej v Bratislave.
- 1931 Dokončil rukopis diela *Algebraické rovnice a ich použitie na analytickú geometriu*.
- 1936 Iničiátor „Akcie za vybudovanie slovenských vysokých škôl“.
- 1938, 4. aug. Prvý rektor Štátnej vysokej školy technickej M. R. Štefánika v Košiciach. O pár mesiacov, po 1. viedenskej arbitráži (2. nov.), Košice pripadli Maďarsku. Škola sa presťahovala najprv do Prešova, potom do

Turčianskeho Sv. Martina a nakoniec do Bratislavy. 1938 – 1940 a 1945 – 1946 rektor tejto školy.

Prvý profesorský zbor Štátnej vysokej školy technickej M. R. Štefánika v Košiciach (1938)

- 1939 Matica slovenská vydáva jeho knihu *Diferenciálny a integračný počet* (2. vyd. v roku 1949, kedy vyšlo aj dielo *Algebraické rovnice a ich použitie na analytickú geometriu*).
- 1940 – 1941 Dekan Vysokej školy obchodnej v Bratislave.
- 1940 – 1941 Aktívny podiel na vzniku Prírodovedeckej fakulty Slovenskej univerzity. Jur Hronec tu od 1. okt. 1940 pôsobil ako bezplatný a od 1. dec. 1950 až do smrti ako riadny profesor.
- 1945 Zvolený za predsedu Umeleckej a vedeckej rady a predsedu Slovenského národného múzea.
- 1945 – 1954 Predseda Matice slovenskej (do roku 1950 spolu s Ladislavom Novomeským).
- 1946 Predseda Komisie pre založenie Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva (VŠPLI) v Košiciach. Z tejto školy neskôr vznikli SPU (Slovenská poľnohospodárska univerzita) Nitra, TU Zvolen a UVM (Univerzita veterinárnej medicíny) Košice.
- 1946 – 1947 Prvý dekan novozaloženej Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave. Neskôr predseda Jednoty českoslov. matematikov a fyzikov na Slovensku.
- 1951 – 1952 Zakladateľ Matematickej olympiády – do dnes liahne matematických talentov.
- 1953 Akademik SAV.
- 1956 Doktor matematicko-fyzikálnych vied (DrSc.).
- 1959, 1. dec. Zomrel po krátkej chorobe v Bratislave. Na vlastnú žiadosť je pochovaný vo svojej rodnej obci.

V Bratislave je od roku 1969 Gymnázium Jura Hronca so zameraním na matematiku, fyziku a informatiku → gjh.sk

*Nestor (gréč. Νέστωρ) je jedným z hrdinov gréckej mytológie. Vystupuje aj v Homérovej Iliade a v jeho optise Trójskej vojny. Dnes sa tento pojem používa na označenie zakladateľa či najvýznamnejšieho predstaviteľa toho-ktorého vedného odboru.

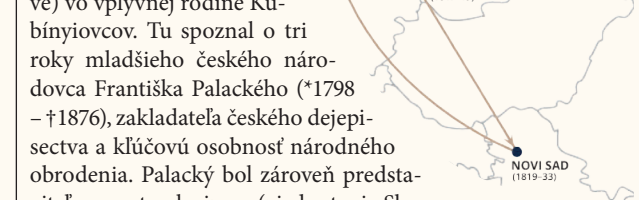

JUR HRONEC

PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK (*1795 – †1861)

Spoluzakladateľ slavistiky, historik a básnik

- 1795, 13. máj Narodil sa ako jedno z piatich detí na evanjelickej fare v Kobeliarove, dnes okr. Rožňava. Matka pochádzala z neďalekej Hankovej. Základy vzdelania získal od svojho otca.
- 1805 – 1808 Štúdium v Rožňave – tu si osvojil maďarčinu.
- 1808 – 1810 Štúdium v Dobšinej – tu sa zdokonalil v nemčine.
- 1810 – 1814 Štúdium na chýrnom Evanjelickom lýceu v Kežmarku – všetky známky „eminens“ (lat. vynikajúci), vrátane troch klasických jazykov: gréčtiny, latinčiny a hebrejčiny. Práve tu sa zrodil jeho záujem o vedeckú prácu v oblasti slovenskej histórie a jazykov.
- 1815 – 1817 Štúdium teológie, filozofie, histórie a matematiky na Univerzite v Jene. Tu sa stretol s Jánom Kollárom (*1793 – †1852).
- 1817 – 1819 Vychovávateľ v Prešporke (Bratislava) vo vplyvnej rodine Kubinyovcov. Tu spoznal o tri roky mladšieho českého národovca Františka Palackého (*1798 – †1876), zakladateľa českého dejepisectva a kľúčovú osobnosť národného obrozenia. Palacký bol zároveň predstaviteľom austroslavizmu (zjednotenia Slovanov v rakúskej ríši na báze federácie). Rakúsko-uhorské vyrovnanie v roku 1867 znamenalo koniec týchto ideí a snažení.
- 1819 Posledný, niekoľkotýždňový pobyt v rodnom Gemeri.
- 1819 – 1833 Pôsobil na novom gymnáziu ortodoxnej cirkvi v srbskom Novom Sade – do roku 1824 aj ako prvý riaditeľ.
- 1822 Oženil sa s Júliou Ambrózyovou (*1803 – †1876), ktorá pochádzala z drobnej slovenskej zemianskej rodiny. Ovládala štyri jazyky a ako manželka mu bola veľmi nápomocná v jeho vedeckej práci. Mali 11 detí, z toho iba štyri sa dožili dospelého veku.
- 1826 V Pešti vydal v nemčine prelomové dielo *Dejiny slovenskej reči a literatúry podľa všetkých nárečí—Geschichte der slawischen Sprache und Literatur nach allen Mundarten. Slovanov tu pokladá za jeden národ a ich jazyky považuje za nárečia*.
- 1833, 4. máj Príchod do Prahy (po mesačnej ceste cez Viedeň a Bratislavu). Pod vedením Františka Palackého mu českí vlastenci zabezpečili ročný plat 380 guldenov a traduje sa, že pod podmienkou: „Odteraz všetko, čo napíšete, budete písať iba v českom jazyku.“ Následne práca v redakcii Časopisu Českého musea.
- 1834 – 1835 Redaktor časopisu Světozor.
- 1836 – 1847 Cenzor kníh.
- 1841 Pracoval zároveň ako kustód (lat. custos = správca, dozorca) pražskej Univerzitnej knižnice.

V roku 1959 bola po ňom pomenovaná košická Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) → www.upjs.sk

Vestibul Rektorátu UPJŠ, Šrobárova 2
foto: Milan Bobula

Od roku 1971 je po ňom pomenované Gymnázium v Rožňave, Ul. Akademika Hronca 1 → www.gymrv.edupage.org

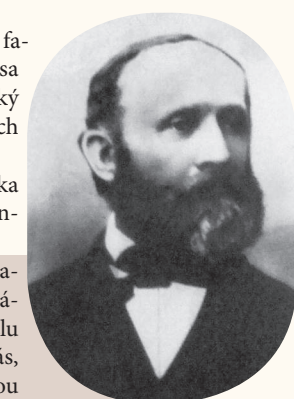
Na strope vestibulu gymnázia sú štyri latinské sentence: AMOR PARENTUM • AMOR PATRIAE AMOR DEI • GRATUS ANIMUS
PREKLAD: Láska k rodičom • Láska k vlasti Láska k Bohu • Vďačná duša

PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK

PAVOL DOBŠÍNSKÝ (*1828 – †1885)

Evanjelický kňaz, štúrovec, zberateľ a vydavateľ slovenských rozprávok

- 1828, 16. mar. Narodil sa v rodine evanjelickeho farára v Slavošovciach, dnes okr. Rožňava. Mal osem súrodencov. Krstnými rodičmi boli majitelia papierne Karol a Johanna Gyurkyovci.
- 1837 – 1838 Dištriktuálne gymnázium v Rožňave.
- 1838 – 1839 Gymnázium v Miskolci.
- 1840 – 1850 Štúdium na Evanjelickom lýceu v Levoči. (Na báze katolíckej školy bolo v roku 1544 založené evanjelické gymnázium. V r. 1696 bolo premenované na evanjelické lýceum. Na jar r. 1844 tu so svojimi študentmi z bratislavského lýcea nútene prišiel Ľudovít Štúr (*1815 – †1856). Jeho socha v nadživotnej veľkosti sa nachádza v parku pred Mestským úradom).
- 1848 – 1849 Najprv bol odvedený k honvédom (maďarským povstalcov), potom sa pripojil k slovenským dobrovoľníkom, neskôr k cisárskej armáde.
- 1850 Kandidátska kňazská skúška.
- 1850 – 1852 Pomocník evanjelickeho farára Samuela Reussa v Revúcej. Tu sa naplno prejavil jeho záujem o slovenský folklór, jazyk a zberateľstvo národných piesní.
- 1858 – 1861 Profesor slovenského jazyka a literatúry na Evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici.
- 1861 – 1885 Evanjelický farár v Drienčanoch, dnes okr. Rimavská Sobota. Tu hlásal: „Milovať slobodu, bojovať proti zlu v sebe a všade tam, kde diabol kazí nás, bojovať o ľudskosť, to nech je našou alfou a omegou.“
- 1885, 22. okt. Pavol Dobšinský zomrel. Je pochovaný v Drienčanoch.

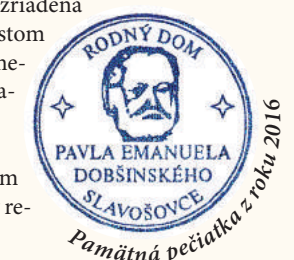

- 1858 – 1861 Slovenské povesti (64 rozprávok v šiestich zošitoch, spolu s A. H. Škultéty.)
- 1872 Úvahy o slovenských povestiach.
- 1874 Sborník slovenských národných piesní, povestí, prísloví, porekadíel, hádok, hier, obyčajov a povier.
- 1880 Prostonárodné obyčaje, povery a hry slovenské.
- 1880 – 1883 Prostonárodné slovenské povesti – 90 rozprávok v 8 zošitoch; na vlastné náklady.

Ďalšie vydania ilustrovali najlepší slovenskí umelci, ako Martin Benka a Ľudovít Fulla. Pavol Dobšinský prekladal aj Shakespeara, Byrona a Mickiewicza. Jeho rozprávky boli vydané vo viac ako 21 krajinách. Klasická rozprávka SOE NAD ZLATO (nem. Der Salzprinz, angl. Salt More Than Gold) sa v československo-nemeckej koprodukcii v roku 1982 okrem iného natáčala aj v Rožňave a v jaskyniach Domica a Dobšinská ľadová jaskyňa. Hlavná postava: Maruška, najmladšia z troch kráľových dcér.

Dáni majú Hansa Christiana Andersena, Nemci bratov Grimmovcov, Slováci Pavla Dobšinského...

V rodnej obci Slavošovce mu bola pri príležitosti osláv 100. výročia narodenia a 10. výročia vzniku ČSR (1928) odhalená pamätná tabuľa na jeho rodnom dome, kde je od roku 1970 zriadená jeho Pamätná izba (múzeum). V tom istom roku bola miestna základná škola premenovaná na ZŠ Pavla Dobšinského a postavený pamätník v jej areáli.

V roku 2008 bol pred obecným úradom a Lesným družstvom odhalený pamätný reliéf.

Spisovateľ, novinár a redaktor prof. Ján Čajak ml. (*1897 – †1982), posledný nepriamy potomok Pavla Dobšinského je čestným občanom Slavošovcov.

V obci Drienčany, kde pôsobil ako evanjelický farár a vytvoril väčšinu svojho nehnuteľného diela, bolo na starej pamätnej fare 11. sept. 2015 otvorené Múzeum slovenskej rozprávky.

Vydavateľstvo DAJAMA vydalo v roku 2016 knihu Pavol Dobšinský – život a dielo od autora Ondreja Sliackeho. www.pantarhei.sk/autori/dobsinsky-pavol.html

Na Donovaloch, obľúbenom turistickom centre pri Banskej Bystrici, sa nachádza rozprávková dedina HABAKUKY. Tu možno stretnúť Dobšinského hrdinov – okrem iných aj Laktibradu, Popolvára a Zlatú Priadku. www.habakuky.eu

Knižkupectvo Panta Rhei ponúka Dobšinského rozprávky na adrese: www.pantarhei.sk/autori/dobsinsky-pavol.html

Počet obyvateľov k 1. 5. 2016: Gočovo: 342 | Kobeliarovo: 466 | Slavošovce: 1865
Vzdušná vzdialenosť je cca 12 km.

”Velakrát som sa presvedčil, že len solidná práca a nadobudnuté vedomosti, ktoré sa nedajú vziať, môžu človeka žiť až do smrti. Len poctivosť, pracovitosť, solidnosť a vedomosti môžu človeka urobiť blaženým a šťastným.”
—ODKAZ AKADEMIKA JURA HRONCA

”Všetci sme sa narodili zvedaví. Živme v sebe túto prirodzenú ľudskú vlastnosť, skúsme nasýtiť svoje duše každý deň. Čítajme, cestujme, objavujme, tvorme a snívajme veľké sny. Venujme sa tomu, čo nás teší a naplňa, a bude to stáť za to.”
—NORBERT WERNER (1981), astrofyzik, absolvent UPJŠ, pôvodom z Rožňavy, Stanford University, USA, (písané pre toto vydanie)

Autor pri príležitosti vydania tohto bulletinu vytvoril tento latinský chronogram. Aritmetický súčet zväčšených znakov udáva rok jeho vzniku.

TRES VIRI ILLVSTRES SLOVACI Traja slávni slovenskí muži
EX GÖMERO SVNT. sú z Gemera.
IDEO VIATOR NOSCE NVNC EOS. Preto ich, turista, teraz spoznaj.
!! ATQVE IBI PAX TIBI! Chod! A tam pokoj s Tebou!
Σ = 11xI+ 7xV+ 2xX+ 3xL+ 3xC+ 1xD+ 1xM = 2016

HLAVNÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ:
1. GOČOVO, rodisko Jura Hronca • Ondrej Hronec, Daniela E. Hroncová-Faklová, 2014
2. Constantin von Wurzbach: Šafárik, Paul Joseph. In: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich. 28. Theil. Kaiserlich-königliche Hof- und Staatsdruckerei, Wien 1874, S. 53–65 (Digitalisat).
3. SLAVOŠOVCE NAŠE JUBILIJÚCE, Milan Sajenko, 2008

Projekt je spolufinancovaný Košickým samsprávnym krajom z programu Terra Incognita

© Jozef Soročin | www.issuu.com/VydSorocinJ • 2016
© Fotografie: Peter Oleksák | peter.oleksak@centrum.sk
© Layout: Jozef Soročin ml. | www.about.me/sorocin
© Pre obce: Gočovo, gocovo.sk, Kobeliarovo, kobeliarovo.sk a Slavošovce, obeclaslovovsce.sk, vydal: Jozef Soročin, JSL, M. Rázusa 6, 071 01 Michalovce | sorocin23@gmail.com
© Tlač: Rotaprint, s. r. o., Barčianska 68, 040 17 Košice

GOČOVO

Interiér kostola ECAV

Kostol ECAV je z roku 1790, veža zo začiatku 19. st. Barokový oltár je z roku 1761, baroková kazateľnica pochádza z 2. pol. 18. st., neskorobaroková empóra na troch stranách kostola je z konca 18. st. Gotický kalich je zo 16. st., krstiteľnica v sakristii je z konca 18. st. a zvon je z roku 1789.

Rodný dom Jura Hronca, v tejto podobe od roku 2008

Pamätná izba

Mária Sklenárová, sprievodkyňa
0904-231-864 | 058/788-32-80 (Obecný úrad)

KOBELIAROVO

Interiér kostola ECAV

Kostol ECAV – ranogotický z konca 13. st.; v roku 1664 bol prestavaný v renesančno-barokovom štýle. Strieborný kalich je z roku 1771.

V rodnej obci bol v roku 1978 na Šafárikovu počesť verejnosti sprístupnený jeho pamätný dom

P. J. Šafárik a ďalší veľikáni Slovenska a Čiech
058/795-12-43 (Obecný úrad)

SLAVOŠOVCE

Interiér kostola ECAV

Pohľad na kostol a rodný dom Pavla Dobšinského

Kostol ECAV – gotický zo 14. st., upravený v 16. st. a rozšírený v roku 1712. Rokokový oltár z pol. 18. st., polychróm, drevorezba. Na vzácnnej rokokovej kazateľnici z 2. pol. 18. st. sú plastiky štyroch evanjelistov, v strede

SALVATOR MUNDI (lat. Spasiteľ sveta), na vrchole baldachým sv. Michala archanjela. Kamenná renesančná krstiteľnica pochádza z roku 1639. Zvon vyrobil v 19. st. zvonolejár Samuel Preiss v Banskej Bystrici.

Rodný dom Pavla Dobšinského

Milan Sajenko, vedúci expozície, kronikár
0907-367-938 | 058/788 26-00 (Obecný úrad)

Interiér múzea v rodnom dome

Rejdová – rázovitá obec, miesto folklórnych slávností.

Brdárka – azda najväčší čerešňový sad vo voľnej prírode na Slovensku. Oblúbené miesto fotografov na jar, keď je zakvitnutý. Obec Brdárka je podobne ako Kobeliarovo známa výrobou kvalitného ovčieho syra a žinčice. Košiare sa nachádzajú na turistickej trase.

Slavošovský tunel (Tunel pod Homôlkou) – bol postavený v rokoch 1941 – 1944. Mal spájať Slavošovce s Revúcou a Tisovcom. Nikdy nebol dokončený, nemá koľajnice... Od obce je vzdialený 20 min. chôdze. Má dĺžku 2 400 m. Pri vstupe Lesné družstvo Slavošovce vybudovalo niekoľko atrakcií na tému Dobšinského rozprávok. Miestna papierňa bola založená v roku 1817.

Rochovce, Ochtiná, Roštár, Kocelovce a Štítnik – mimoriadne vzácne gotické kostoly ECAV a fresky z 13./14. st., osobitne v Štítniku. V slavošovskom kostole sa nachádzajú neodkryté fresky po pôvodných obyvateľoch – Ruténoch.

Ochtinská aragonitová jaskyňa – jedna z troch na svete.
www.ssj.sk

V roku 1995 boli jaskyne Slovenského krasu a prilahlého Aggtelekskeho krasu v Maďarsku zapísané do Zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO. Dobšinská ľadová jaskyňa pribudla do zoznamu v roku 2000.

ÆR NATALIS, MEDICINA UNIVERSALIS – Vzduch rodného kraja je najlepšou medicínou – stredoveké príslovie

PEŠIE TRASY

Novooznačená trasa AUGUST 2016 (Autor: Ivan Frák | ivanfrak@atlas.sk) Začiatok a koniec trasy je pred rodnými domami

Gočovo – Kobeliarovo – Brdárka – Slavošovce
Dĺžka: 25 km | čas: 7 hod. | náročnosť: stredná

Slavošovce – Rochovce – Ochtiná – Ochtinská aragonitová jaskyňa – Štítnik
Dĺžka: 20 km | čas: 5,5 hod. | náročnosť: stredná

CYKLISTICKÉ TRASY

Rožňava – Betliar – Nižná Slaná – Kobeliarovo – späť – Nižná Slaná – Gočovo – späť – Henckovce (križovatka) – Roštár – Ochtiná – Rochovce – Slavošovce (spolu 30 km) – Štítnik – Rožňava
spolu: 70 km | náročnosť: ťažká

Rožňava – Štítnik – Ochtiná – Rochovce – Slavošovce – (späť) – Roštár – Henckovce (križovatka) – Nižná Slaná – Kobeliarovo – späť – Nižná Slaná – Gočovo – Dobšinská ľadová jaskyňa – Rožňava (43 km)
spolu: 121 km | náročnosť: ťažká

Pozn.: Odporúčame aj Mapu Košického kraja, 1: 200 000, 2014, www.kosiceregion.com • mapu SLOVENSKÝ KRAS, 1: 50 000, Tatraplan 2008 • mapu SHOCart Slovenský kras, 2007 a turistického sprievodcu Slovenský kras, Horný Gemer, 2004.

TRAJA VEĽIKÁNĽI SLOVENSKA Z GEMERA

